

LAKIALOITE 170/2002 vp

Laki sairausvakuutuslain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Sairausvakuutuslakia (364/1963) muutettiin vuoden 1998 alusta lukien siten, että lääke voidaan sisällyttää erityiskorvattavien lääkkeiden luetteloon vasta sen oltua peruskorvattuna vähintään kaksi vuotta. Määräajasta voidaan erityisestä syystä poiketa.

Hallitus perusteli esitystään mm. seuraavasti: "Korvausjärjestelmällä voidaan ohjata lääkkeiden käyttöä kustannustehokkaaseen suuntaan edellyttämällä erityiskorvattavaksi hyväksyttävältä lääkkeeltä, että sen hoidollinen merkitys sairauden hoidossa on sekä käytössä että tutkimuksin osoitettu ja että lääkehoidon hyödyllisyydestä vaihtoehtoihin nähden on selkeä käsitys. Uuden erityiskorvattavan lääkkeen hyödyn ja kustannusten suhde tulee vastedes arvioida nykyistä tarkemmin. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon lääkekustannusten lisäksi myös muut hoidon kustannukset, sairauden laatu ja vakavuus ja hoidolla saavutettavat tulokset. Tuloksissa tulee erityisesti ottaa huomioon hoidon vaikutus hoidon varsinaiseen tavoitteeseen (esim. verenpainepotilaan aivohalvauksen tai ennenaikaisen kuoleman ehkäisemiseen).

Hoidon hyödyllisyyden osoittamiseen tarvittava aika vaihtelee. Pääsääntönä voidaan pitää, että lääkkeen tulisi olla peruskorvattavana vähintään kaksi vuotta ennen kuin se otetaan erityiskorvattavaksi. Uusien lääkeaineiden erityiskorvattavuuden piiriin ottamisessa on käytettävä asiantuntevaa harkintaa ja määräajasta voitaisiin erityisestä syystä poiketa. Edellytykset täyttävät lääkkeet tulee ottaa erityiskorvausjärjestelmän piiriin tarpeettomia viivytyksiä välttämällä,

koska uusilla lääkeaineilla hoidollinen tulos saattaa olla parempi kuin aikaisemmin käytössä olleilla. Käytännössä harkittavaksi tulee myös tilanteita, joissa tietyn lääkkeen hyödyllisyys ja välttämättömyys on osoitettu vain jollakin tai joillakin lääkeaineen käyttöalueilla. Näissä tilanteissa lääkkeen erityiskorvattavuus tulee koskemaan jo nykyisin noudatetun periaatteen mukaisesti vain tarkoin rajattuja käyttöalueita."

Vaikka esitettyihin perusteluihin voi pääosin yhtyä, on lain käytännön sovellutus johtanut siihen, että uusien lääkkeiden saaminen erityiskorvattavuuden piiriin on viivästynyt ja useissa tapauksissa merkinnyt suomalaisten potilaiden joutumista eriarvoiseen asemaan uusien lääkkeiden käyttöönotossa verrattuna muiden ETA-maiden kansalaisiin. Lain mahdollistamaa poikkeamista kahden vuoden odotusajasta erityisistä syistä ei ole juuri käytetty.

Käsittely on myös erittäin raskas ja hidas. Nykyinen järjestelmä ei ole johtanut eri sairauksien hoitoon riittävän hyvin perehtyneiden asiantuntijoiden käyttöön arvioinnissa. Arvioinnissa ei ole riittävästi otettu huomioon lääkkeen vaikutusta sairauden pahenemisen ja komplikaatioiden ehkäisyyn eikä sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaiskustannuksiin. Riittävästi ei myöskään oteta huomioon lääkkeen potilaan elämänlaatua parantavaa vaikutusta, mikä voi olla merkittävä, vaikka hoidollinen tulos ei muuten olennaisesti parane.

Lääketeollisuus on kannellut mm. hakemusmenettelyn puutteista, koska valtioneuvoston päätökset eivät sisällä perusteluja eivätkä vali-

tusmahdollisuutta. EY-tuomioistuimen tuomiota odotetaan lähiaikoina.

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Edellä olevan perusteella ehdotan,

Laki

sairausvakuutuslain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/1963) 9 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 394/2001, seuraavasti:

9 §	käytössä ja tutkimuksissa osoitettu hoidollinen arvo.
Valtioneuvosto päättää edellä 1 momentissa tarkoitetut erityiskorvattavuuteen oikeutetut sairaudet ja lääkkeet. Tätä valtioneuvoston päätöstä annettaessa otetaan huomioon sairauden laatu, lääkkeen tarpeellisuus ja taloudellisuus sekä	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2002

Marjatta Stenius-Kaukonen /vas